

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla IX. Ratum quis habere non potest, quod ipsius nomine gestum non
est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

haberi ratione prioris vitæ & malitiæ.

R. De tutore illo contraria præsumptio est propter juramentum, antequam constitueretur, præstitum: præterea morum quoque emendatio attenditur quæ si defuerit, à tutela statim removebitur. Fontè etiam industria hominis ad commendationem valet, quando ex multis non multi reperiuntur ad familiæ, & honorum conservationem valdè idonei.

6. Mala fides, quæ in progressu temporis incidit, non interruptit usucapionem: adeoque jus non præsumit illum in fine præscriptionis malæ fidei possessorem esse.

R. Qui bona fide incepit possidere rem alienam, legitimum titulum habet, & secundum hunc continuo quasi impetu totius temporis curriculum perficit. Ita *Conanus* l. 3. c. 3. & cum illo *Beckius*, qui juri civili insistent, à quo malæ fidei præscriptio toleratur. Sed Canones, & conscientia non permittunt præscriptionem cum mala fide continuari. Dicendum igitur mala fide interrupti usucapionem, adeoque objectionem non responsione sed expunctione dignam esse, *V. qua dix. in summ. Part. 2. tit. 4. §. 5. n. V.*

7. Obijciunt, c. *Cum in Ecclesiis de maior. & obed.* ubi inobedientes, & juramenti sui immemores Canonici, &

propterea excommunicati ab *Innoc. III.* jubentur denuò juramentum, de obediendo præstare, quasi nullum sit periculum posterius hoc, ut prius juramentum, violandi.

R. Prædictos Canonicos à Pontifice correptos in monasterium, quod reliquerant, remissos esse inque partem satisfactionis coactos novum juramentum superiori suo facere. Non creditur ergò Pontifex malos non esse, sed à malitia ad meliorem frugem, pristinam videlicet, regularis vitæ observantiam reducere laboravit.

8. Obijciunt Regulam *Semel malus*, & divinæ providentiæ, & misericordiæ injuria esse videtur. Cum enim Deus quotidie ad pœnitentiam vocet errantes, aliqui saltem respiciunt adeoque non sunt cum malis jam numerandi, quia semel exorbitarunt.

R. Esse conversum à via mala est facti, & si non semper, & omnibus ignotum, tamen in judicio forensi. Quamobrem nulla fit injuria divinæ sapientiæ, & clementiæ, si secundum ea, quæ nobis nota sint, de proximo nostro judicemus non damnando quidem, sed exigendo ejus, quod ignoramus, id est, innocentiam probationem juxta modum superius declaratum.

Azor 3. l. 3. c. 11. dub. 3. *Laym.* l. 3. tract. 3. Part. 2. c. 1. n. 3. & 8. *Barb.* in axiom. 142.

REGVLA IX.

Ratum quis habere non potest, quod ipsius nomine gestum non est.

1. **D**esumpta est ex c. *pen de sent. excomm. in 6.* & *convenit cum* l. *si pupilli §. sed si ego. tit. de neg. & gest. & Reg. tit. semper qui non. & 60.*

G 3

Ratum

Ratum habere est comprobare, quod à non verò procuratore nomine nostro actum est. *l. 12. tit. Rem ratam habere*, idque non verbis tantum, sed & facto explicari potest. *l. 5. tit. eo*. Si procurator constitutus caveat rem ratam habiturum dominum, satisfactio de rato, vel cautio appellatur. *l. 23. tit. de admin. tut. l. 22. §. si pater. tit. solu. matr.* Quod igitur nomine nostro actum non est, secundum hanc Regulam ratum habere non possumus, quoad hunc effectum, ut nostrum fiat. Exempla Dynus suggerit. 1. si quis absque tuo nomine eo tempore, quo mandare poterat, in clericum manus injicit, idque ratum habueris, excommunicationem latae sententiae incurris: si verò injectio tuo nomine non sit facta, tunc licet pecces, ratam habendo eam, non tamen propter hoc excommunicationis vinculo innodaris, cum quis ratum habere nequeat, quod ejus nomine non est gestum, *c. Cum quis. de sent. excomm. in 6. Avila de censur. Part. 7. sect. 2. d. 6. Lugo de iust. d. 19. sect. 2. n. 33.*

2. Si negotium filii mei gessisti, contemplatione ipsius filii, licet habeam ratum, non propterea teneor tibi, nisi eo modo, quo tenerer, si ratum non haberem, id est, ad quantitatem peculii.
3. Inscio me, vel non mandante, aut consulente, occidisti hominem, vel contractum aliquem celebrasti tuo nomine, quamvis ratum habeam, non teneor, quia quod nomine meo gestum non est, non possum habere ratum ad effectum restitutionis, vel cujusque obligationis. *l. si servus tit. de precario. Medina de reb. restit. q. 7. Azor. 3. l. 4. c. 12.*
4. adde Canisii, qui, fingamus, inquit, Titium comparasse ædes à Sempronio,

aut alium contractum inivisse non aliam quam utriusque contrahentium contemplatione, seu nomine, profecto fieri non potest, ut ego ratum habendo factum Titii Sempronium habeam obligatum, propterea, quod contrahentes se invicem tantum obligare voluerint. At si mei contemplatione contractus initus fuerit, jam ratihabitione mea quodammodo meus contractus sit, eod quod Sempronius non Titium, sed me obligatum sibi voluerit, ex subsequenti ratihabitione mea.

Horum omnium ratio est, quia ratihabitione, ut effectum habeat, per fictionem translative, de qua *Barb. hic*, & nos in seq. Regula fufius, fieri debet; hæc autem duo extrema requirit, cum habilitate seu habitudine unius ad alterum: quæ habitudo non habet fundamentum, quando alia contrahentis, seu agentis voluntas est, quam mea, cujus ratihabitione attenditur, *V. Comm. l. 6. q. 63.*

II. Amplia r. ut locum habeat etiam in rebus spiritualibus, & ad animæ salutem proficuis, vel etiam necessariis. Pro catechumeno aliquo petis baptismi receptionem solo arbitrato tuo, vel pro amico beneficium Ecclesiasticum, & impetras, quamvis uterque annuat, effectumque velit, fiet id quidem, sed non per ratihabitionem tui actus, sed per actum proprium desiderii, quo, te etiã nihil agente, tale bonum appetitur quod inde patet. Nam si patronus beneficii intelligeret, beneficium nullo mandato, aut iussu tuo petitum esse, nullatenus se fateretur obligatum tibi ad præstandum, quod promisit. Aliud exemplum suppeditat illud de Confessario dubium à multis propositum, sitne valida absolutio

futio à reservatis spe ratihabitionis ab Episcopo, vel Pontifice factæ: de quo respondet *Chapeville* *tr. de casuum reserv.* pag. 22. duplex ratihabitio est, una de futuro, altera de præsentibus; de futuro, ut si pastor non habens facultatem absolventi, creditamen, si ab Episcopo peteret, eum daturum esse. Hæc ratihabitio non sufficit juxta communem DD. sensum, quia absolutio non pendet ab aliquo futuro. De præsentibus ratihabitio est, si v. g. Episcopus modò vult, aut illi placet, quod N. confessarius absolvat à reservatis, licet illi nihil dixerit, sed ipse confessarius præsumit ejus voluntatem esse talem; eaque ratihabitio sufficit, ut communiter dici solet. Sunt tamen, qui de hac re non sine ratione dubitent. Ita *Chapeville*. Consulendus etiam *Regin.* l. i. num. 89. ubi aliud exemplum suggerit de Episcopo alieno, qui ordinare potest alterius Episcopi subditos, quando scit eum ratihabiturum. *c. Lugdunensis* 9. q. 2. Nam ut *Glossa ait*, nihil hic ad Sacramenti valorem necessarium deest, & sequens ratihabitio confirmat, quod primò fuit inutile. Amplia autem ut non tantum in contractibus, sed etiam delictis irrita sit, & effectu careat ratihabitio ejus quod nostro nomine non fit. Ex *Peckius* suggerit de Simoniacis. Titius pro beneficio Ecclesiastico pecuniam dedit, illud tu cum non voluisses ante, nunc ratum habes: reus peccati es, non idcò tamen obligatus, vel ad pecuniam præstendam, vel beneficium accipiendum. *Pan. in c. Sicut in fin. de Simonia*. Verùm in hoc casu, si benè inspexeris, contractum emptionis invenies, quia Simoniacus pecuniam dat, ut accipiat beneficium qui contractus absque dolo Simoniacus est. *c. consulere* 38. de

Simon. Pro exèplo igitur ponamus, Cajum occidere fratrem meum feudi dominum, vel alterius magnæ possessionis, idq; ut mihi via pateat ad hæreditatem, non quæ ratum habeo, meq; alieni criminis participè facio, obligor adire hæreditatem, quod magis apparebit, si fingas fratrem meum vi, aut metu cogi ad renunciandam hæreditati, idq; à me approbetur. Quod pro 3. *Peckius* adfert de procuratore falso, vel revocato, qui suo ingenuo egit quippiam in curia, nihil ad re facit. Cum enim ejusmodi acta non subsistant in jure, quod mirum est, non posse cum aliquo effectu ratificari.

III. Contra hæc obicitur 1. Si rem alienam Titius vel vendat, vel pignori det, potest ratum habere verus rei dominus, ut consequatur pretium, & conservet rem in alienis manibus constitutam. *l. fin. tit. de nego. gestis*.

R. Ex dictis n. i. patet, idè ratihabitionem irritam esse, quæ per fictionem translativam fieri debet, ad quam duorum terminorum relaxatio exigitur, qualis non reperitur ubique & semper. In casu autem, quem modò versamus, adfunt, cum supponamus, rem propriam domini alienatam esse. In ejusmodi casibus igitur ratihabitio locum habet, quod quæ per accidens contingit, non potest communi Regulæ obesse. Idem apparet in illis negotiis, quæ interdum filii, vel servi ignorante patre, vel domino agunt: quamvis etiam dici possit, non omninò fieri absque mandato patris, aut domini. Nam ut formale mandatum seu explicitum desit, cum utilitatis demonstratio se ingerit, de voluntate & consensu interpretativo præsumere licet. *V. Bern. Diaz. in Reg. 637.*

Obi-

Obicitur 2. Licet nomine proprio cum homine libero contraxeris, obligatus es domino, si contractum ratum habuerit. *l. Et qui. §. alioqui. C. Quod cum eo, qui in aliena potestate est.*

In citata lege insinuat, hominem illum liberum, cum quo fit contractus, generalem negotiorum omnium procuratorem esse. Vnde non mirum, si acta illius in bonum domini suscepta ratificentur, & obligationem pariant.

Obi. 3. Episcopus collationem à laico factam, ratam habere potest, Capitulum similiter ea, quæ Episcopus, & prælatus egit: Hæres & successor ea, quæ non suo, sed defuncti nomine acta sunt. Denique delatam filio bonorum possessionem pater habere ratam potest & similia.

R. Ad hæc & similia applicentur, quæ dixi in objectione primâ. Non obstare nimirum Regulæ nostræ, ratihabitionem, in qua reperitur connexio

inter rem, & actionem ejus, qui agit, & cujus commodo vel incommodo agit. Illa igitur, generatim loquendo, quæ nos contingunt, ac proficua sunt, ratificare possumus, & non raro debemus: In multis etiam præsumitur voluntas, & consensus interpretativus, qui sufficit, ut nostro nomine, etiam quod ignoramus, in particulari, factum esse præsumatur. *V. Less. c. 41. d. 7. Reginald. l. 23. c. 13. n. 187. Silv. V. Consensus. q. 5. dicto 2.*

NOTA, aliquid nomine nostro gestum esse colligitur 1. ex eo, si is, qui gessit ad nos pertinere, scivit, aut nostra interesse existimavit. 2. Si amicitiam intercedere docuit, unde colligatur mei potius, quam sui rationem habuisse. 3. Si protestetur, se meo nomine agere. Quid enim, ait *Paulus in l. Neseñnius. tit. de negot. gest.* Si etiam protestata est mater, si filium id eod. alere, ut aut ipsum, aut ejus tutores conveniret

REGVLA X.

Ratihabitionem retrahit, & mandato non est dubium, comparari.

HÆc regula sumitur ex *c. pen. de sept. excommunicatio. in 6. c. fin. de iur. reur. eod. c. Si tibi. 17. de præbend. eod.* Et convenit cum *l. Hoc iure 195. tit. hoc titulo l. si fundus 16. §. 1. tit. de pignorib. l. ult. c. ad Macedon. cum citatis hic à Glossâ, & Damasus in Reg. 116.*

1. Fictio triplex est, Inductiva, Privativa & translativa. Inductiva, seu affirmativa, cum lex fingit esse vel exi-

stere aliquid, quod tale non est. *V. gr. Cajum in bello mortuum vivere per gloriam. l. bello amisti. tit. de excus. tut. Privativa, quando fingit ex adverso non esse, quod revera est. Exem. gr. monachum professum non vivere. c. placuit 16. q. 1.*

Translativa dicitur, quando lex actum certo tempore & modo factum, alio factum esse fingit, itaque ad aliud tempus,